

**SOSIALIDEMOKRATIA
JA VAALILIITOT⁸¹**

Kirjoitettu lokakuun lopulla 1906

*Julkaistu marraskuussa 1906
erillisenä kirjasena
kustannusliikkeessä „Vperjod“*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan*

Kysymys toisen Duuman vaalikampanjasta kiinnostaa nyt kovasti työväenpuoluetta. Tässä yhteydessä kiinnitetään erikoisen suurta huomiota „blokkeihin”, s.o. vakituisiin tai väliaikaisiin vaalien aikana solmittaviin sosialidemokratian vaaliliittoihin muiden puolueiden kanssa. Porvaallinen, kadettilainen lehdistö — sekä „Retsh” että „Tovarishtsh” kuin myös „Novyi Putj” ja „Okó” j.n.e. — koettavat kaikin keinoin saada työläiset vakuuttuneiksi sosialidemokraattien ja kadettien välisen „blokin” (vaaliliiton) välttämättömydestä. Osa menshevikki-sosialidemokraateista esiintyy tällaisten liittojen puolesta (Tsherevanin „Nashe Delo” ja „Tovarishtsh” lehdissä), osa taas esiintyy vastaan (Martov „Tovarishtsh” lehdessä). Bolshevikki-sosialidemokraatit ovat liittoja vastaan ja pitävät mahdollisina ainoastaan vaalikampanjan ylimmissä vaiheissa tehtäviä erillissopimuksia paikkojen jakamisesta ottaen pohjaksi ne voimat, joita vallankumoukselliset ja oppositiopuolueet ovat valitsijain ensimmäisessä äänestyksessä saaneet.

Koetamme esittää lyhyesti tämän jälkimmäisen katsantokannan perustelut.

I

Sosialidemokratia pitää parlamentarismia (osallistumista edustajain kokouksiin) eräänä proletariaatin valistamisen, kasvattamisen ja itsenäiseksi luokkapuolueeksi järjestämisen keinona, eräänä työväen vapauttamisen puolesta käytävän poliittisen taistelun keinona. Tämä marxilainen katsantokanta erottaa sosialidemokratian jyrkästi toisaalta porvarillisesta demokratiasta ja toisaalta anarkismista. Porvarilliset liberaalit ja radikaalit pitävät parlamentarismia

„luonnollisena” ja ainoana normaalina, ainoana laillisena keinona valtion asioiden hoitamisessa yleensä, kieltäen luokkataistelun ja nykyaikaisen parlamentarismen luokkaluonteen. Porvaristo koettaa kaikin voimin, kaikin keinoin ja kaikenlaisten syiden vuoksi panna silmälaput työläisille, etteivät he näkisi, millä tavalla parlamentarismi on porvarillisen sarron ase, etteivät he käsittäisi parlamentarismien historiallisesti ehdollista merkitystä. Myöskään anarkistit eivät osaa antaa arvoa parlamentarismille sen historiallisesti määrättyssä merkityksessä ja kieltäytyvät yleensä tällaisesta taistelukeinosta. Sosialidemokraatit Venäjällä taistelevat sen vuoksi päättävästi sekä anarkismia vastaan että sitä porvariston pyrkimystä vastaan, jonka tarkoituksena on *lopettaa* vallankumous mahdollisimman nopeasti tekemällä vanhan vallan kanssa sopimus parlamentin pohjalla. Kaiken parlamentaarisen toimintansa he alistavat kokonaan ja ehdottomasti työväenliikkeen yleisille eduille sekä proletariaatin erikoisille tehtäville nykyisessä, porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa.

Tästä johtuu ennen kaikkea se, että sosialidemokraattien osallistumisella duumakampanjaan on kokonaan toisenlainen luonne kuin muiden puolueiden osallistumisella. Toisin kuin muut puolueet me emme katso tuolla kampanjalla olevan mitään omakohteista tai edes hallitsevaa merkitystä. Toisin kuin ne, me alistamme tämän kampanjan luokkataistelun eduille. Toisin kuin ne, me emme aseta tämän kampanjan tunnukseksi parlamentarismia parlamentaaristen reformien vuoksi, vaan tunnuksen vallankumouksellisesta taistelusta perustavan kokouksen puolesta ja sitä paitsi taistelusta korkeimmissa muodoissaan, jotka juontuvat taistelumuotojen historiallisesta kehityksestä viime vuosien aikana*.

II

Mikä johtopäätös seuraa siitä, mitä on sanottu vaaliliittojen suhteen? Ennen kaikkea se, että proletariaatin — ainoan

* Emme kajoa tässä boikottikysymykseen, sillä se ei kuulu tämän kirjasen aiheeseen. Huomautamme vain, että sitä ei saa käsitellä irrallisena *konkreettisesta* historiallisesta tilanteesta. Bulyginin Duuman boikotti oli *onnistunut*. Witten Duuman boikotointi oli välttämätöntä ja *oikeaa*. Vallankumouksellisen sosialidemokratian on *ensimmäisenä* astuttava päättävimmän ja välittömimmän taistelun tielle ja *viimeisenä* ryhdyttävä kiertoilikeimenetelmiin. Stolypinin Duuman boikotointi on mahdotonta vanhassa muodossa eikä se olisi ensimmäisen Duuman kokemuksen jälkeen oikein.

loppuun saakka vallankumouksellisen luokan, voittoisan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen ainoan mahdollisen johtajan — luokkatietoisuuden ja itsenäisen luokkaorganisaation kehittäminen on meidän tärkein, perustehtävämme. Sen takia meidän tärkeimpänä yleisenä tehtävänä on luokkaisenäisyyden säilyttäminen koko vaali- ja koko duumakampanjassa. Tämä tehtävä ei sulje pois muita, osittaistehtäviä, mutta ne on aina alistettava tälle tärkeimmälle tehtävälle, saatettava ne sopuun tuun sen kanssa. Meidän on ehdottomasti pidettävä lähtökohtana tätä yleistä seikkaa, jonka varmentaa niin marxilainen teoria kuin myös koko kansainvälisen sosialidemokratian kokemus.

Saattaa näyttää siltä, että proletariaatin erikoiset tehtävät Venäjän vallankumouksessa heti kääntävät tämän yleisen lähtökohdan ylösalaisin. Nimittäin suurporvaristo on lokakuulaisten ominaisuudessa jo kavaltanut vallankumouksen tai asettanut tehtäväkseen perustuslain avulla pysähdyttää vallankumouksen (kadetit); vallankumouksen voitto on mahdollinen vain silloin, kun proletariaattia tukee talonpoikaisjoukkojen etumaisin ja tietoisin osa, jota sen objektiivinen asema sysää taisteluun eikä sopimukseen-tekoon, vallankumouksen päätökseenviemiseen eikä sen tylsistämiseen. Saatetaan päätellä, että tämän vuoksi ovat liitot sosialidemokratian ja talonpoikaisdemokratian välillä välttämättömiä koko vaalien ajan.

Mutta tällaista johtopäätöstä ei voida millään muotoa tehdä siitä aivan oikeasta lähtökohdasta, että meidän vallankumouksemme täydellinen voitto on mahdollinen vain proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattisen diktatuurin muodossa. On ensin todistettava, että liitto talonpoikaisdemokratian kanssa koko vaalien aikana on mahdollinen ja edullinen nykyisten puoluesuhteiden näkökannalta (talonpoikaisdemokratiaa ei meillä enää edusta yksi, vaan erilaiset puolueet) ja nykyisen vaalijärjestelmän näkökannalta. On ensin todistettava, että liitossa jonkin puolueen kanssa me ilmaisemme ja puolustamme todella vallankumouksellisen talonpoikaiston etuja paremmin kuin jos puolueemme harjoittaisi täysin itsenäisesti määrättyjen talonpoikaisdemokraattisten puolueiden arvos- telua ja *asettaisi* talonpoikaisdemokratian toiset ainekset

toisia *vastaan*. Siitä lähtökohdasta, että proletariaatti on tässä vallankumouksessa lähinnä vallankumouksellista talonpoikaista, johtuu ehdottomasti sosialidemokratian yleinen poliittinen „linja”: yhdessä talonpoikaisdemokratian kanssa petturimaista suurporvarillista „demokratiaa” (kadetteja) vastaan. Mutta juontuuko tästä *nyt* vaaliliitto enessien kanssa (enessät — kansansosialistinen puolue) vaiko eserrien kanssa, sitä ei voida sanoa ennen kuin saadaan selville, miten *nämä* puolueet eroavat toisistaan ja kadeteista, ennen kuin saadaan selvyys *nykyisestä* vaalijärjestelmästä ja sen moniasteisuudesta. Tästä johtuu välittömästi ja *ehdottomasti* vain yksi seikka: vaalikampanjassamme emme saa missään tapauksessa rajoittua pelkästään ja abstraktisesti asettamaan vastakkain proletariaattia ja yleensä porvarillista demokratiaa. Päinvastoin, meidän on kohdistettava koko huomio tarkkaan, vallankumouksemme *historian tosiasioiden perusteella* tehtyyn erotukseen liberaalis-monarkistisen ja vallankumouksellisen-demokraattisen porvariston välillä, kadettien, enessien ja eserrien väliseen erotukseen, jos puhutaan konkreettisemmin. Varmimmin voimme määritellä lähimmät „liittolaisemme” vain tekemällä tuon eron. Tällöin emme unohda ensinnäkään sitä, että sosialidemokratian on pidettävä silmällä *jokaista* porvarilliseen demokratiaan kuuluvaa liittolaistaan aivan kuin vihollista. Ja toiseksi, me katsomme vielä erikseen, mikä meille on edullisempaa: onko sidottava itseltämme kädet *yhteisellä* liitolla joidenkin kansansosialistien kanssa (esimerkin vuoksi sanoaksemme) vaiko säilytettävä täydellinen itsenäisyys, jotta meillä olisi aina mahdollisuus ratkaisevalla hetkellä hajottaa puolueettomat „trudovikit” opportunisteihin (kansansosialistit) ja vallankumouksellisiin (eserrät), *asettaen* jälkimmäiset *vastakkain* edellisten kanssa j.n.e.

Näin siis päätelmä vallankumouksemme proletaaritalonpoikaisesta luonteesta ei vielä anna oikeutta tehdä johtopäätöstä liittojen välttämättömyydestä jonkin talonpoikais-demokraattisen puolueen kanssa toisen Duuman vaalien jossain vaiheessa. Tämä päätelmä ei vielä läheskään riitä edes rajoittamaan proletaarista luokkaisenäisyyttä yleensä vaaleissa, puhumattakaan tuon itsenäisyyden kieltämisestä.

III

Päästäksemme lähemmäksi tehtävämme ratkaisua meidän on ensiksikin tarkastettava puolueiden perusryhmittymiä toisen Duuman vaaleissa ja toiseksi syvennyttävä nykyisen vaalijärjestelmän erikoisuuksiin.

Vaaliliittoja tehdään puolueiden välillä. Mitkä sitten ovat ne tärkeimmät puolueityypit, jotka tulevat taistelemaan vaaleissa? Mustasotnialaiset epäilemättä liittyvät vieläkin tiukemmin yhteen kuin ensimmäisen Duuman vaaleissa. Lokakuulaiset ja „meonit” (m.o.—rauhallisen uudistuksen puolue) joko liittyvät mustasotnialaisiin tai kadetteihin tai (mikä on luultavinta) tulevat horjumaan mustasotnialaisten ja kadettien välillä. Joka tapauksessa on perinjuurin virheellistä pitää lokakuulaisia „keskustapuolueena” (kuten L. Martov tekee uudessa kirjasessaan: „Poliittiset puolueet Venäjällä”): *todellisessa*, vallankumouksemme lopputuloksen ratkaisevassa, taistelussa *keskustana* ovat *kadetit*. Kadetit ovat järjestynyt puolue, joka lähtee vaaleihin itsenäisenä ollen sitä paitsi hurmioissaan siitä menestyksestä, jota se saavutti ensimmäisen Duuman vaaleissa. Mutta tämä puolue ei ole kurin kannalta ankarimpia eikä yksimielisyydeltään mikään luja. Vasemmistokadetit ovat tyytymättömiä Helsingissä kärsimäänsä tappioon ja kiukuttelevat. Osa heistä (hiljattain hra Aleksinski Moskovassa) siirtyy kansansosialistien seuraan. Ensimmäisessä Duumassa oli sellaisiakin „erittäin harvinaisia” kadetteja, jotka allekirjoittivat jopa 33:n luonnoksen kaiken yksityisomistuksen poistamisesta maahan nähden (Badamshin, Zubtshenko, Lozhkin). Ei siis ole toivotonta saada lohkaistuksi vaikkapa mitättömän pientä osaa tuosta „keskustasta” vasemmiston puolelle. Kadetit tuntevat mainiosti heikkoutensa kansanjoukkojen keskuudessa (äskettäin kadettien „Tovarishtsh” lehden oli itsensäkin se myönnettävä) ja tekisivät mielellään liittoja vasemmiston kanssa. Eivät suotta kadettien lehdet antaneet ilosta liikuttuneina palstojaan sosialidemokraateille Martoville ja Tsherevaninille sosialidemokraattien ja kadettien välistä liittoa koskevan kysymyksen pohtimista varten. Me emme tietenkään koskaan unohda ja selitämme vaalikampanjan aikana joukoille, että kadetit eivät täyttäneet lupauksiaan ensimmäisessä Duumassa, häiritsivät trudovikkeja, leikkivät

perustuslakileikkiä j.n.e., j.n.e., aina nelikannasta ⁸² vaikenemiseen saakka, aina pakkotyö-lakiluonnoksiin y.m. saakka.

Seuraavina ovat „trudovikit”. Tämän tyypin, s.o. pikkuporvarillisen ja etupäässä talonpoikaistyypin, puolueet jakaantuvat *puolueettomaan* „Työryhmään” (joka äskettäin piti edustajakokouksensa), kansansosialisteihin ja eseriin (PPS — „Puolan sosialistinen puolue” y.m.s. ovat enemmän tai vähemmän verrattavissa eseriin). Vain eserrät ovat jossain määrin johdonmukaisia ja päättäväisiä vallankumouksellisia ja tasavaltalaisia. Kansansosialistit ovat paljon pahempia opportunisteja kuin meidän menshevikimme; suoraan sanoen ne ovat puolikadetteja. Puolueettomalla „Työryhmällä” saattaa olla suurempi vaikutusvalta talonpoikaisjoukkojen keskuudessa kuin noilla molemmilla, mutta sen demokraattisuuden päättäväisyyden astetta on vaikea määritellä, vaikka ne epäilemättä ovatkin paljon vasemmistolaisempia kuin kadetit ja nähtävästi kuuluvat vallankumoukselliseen demokratiaan.

Sosialidemokratia on ainoa puolue, joka sisäisistä erimielisyyksistään huolimatta esiintyy vaaleissa kurinalaisena loppuun saakka, jolla on täysin määrätty ja ehdottoman luokkakantainen perusta ja joka on yhdistänyt Venäjän kaikkien kansojen kaikki sosialidemokraattiset puolueet.

Mutta miten voidaan solmia yhteinen liitto trudovikkien kanssa, kun tämän tyypin puolueiden *kokoonpano* on edellä kuvatun kaltainen? Missä on takeet *puolueettomista* trudovikeista? Voiko puolueella olla liitto puolueettomien kanssa? Mistä me tiedämme, etteivät hrat Aleksinskit huomenna palaa kansansosialistien luota kadettien luo?

On selvää, että *todella* puoluekantainen sopimus trudovikkien kanssa *on mahdoton*. On selvää, ettemme me missään tapauksessa saa auttaa kansansosialisti-opportunistien ja eserrä-vallankumouksellisten yhtymistä, vaan meidän on niitä eristettävä toisistaan ja asetettava vastakkain. On selvää, että kun on olemassa puolueeton Työryhmä, niin meille on joka suhteessa edullisempaa täydellinen itsenäisyys vaikuttaaksemme niihin ehdottomasti vallankumouksellisessa hengessä kuin sitoa kätemme sekä hämätä monarkistien ja tasavaltalaisten väliset eroavaisuudet j.n.e. Tuollainen hämääminen sosialidemokratian taholta *on ehdottomasti sallimatonta*, ja jo yksistään tästä syystä on vaaliliitot ehdottomasti hyljättävä, koska *olemassaoleva*

puolueyhmittymä yhdistää puolueettomia trudovikkeja, kansansosialisteja sekä eserriä.

Voidaanko ne todella yhdistää ja yhdistyvätkö ne? Ne voidaan ehdottomasti yhdistää, sillä niillä on sama pikkuporvarillinen luokkapohja. Ne ovat yhdistyneet käytännössä ensimmäisessä Duumassa, lokakuun kauden lehdistössä, duumakauden lehdistössä sekä äänestyksissä ylioppilaiden keskuudessa (si licet parva componere magnis — jos sallittaneen verrata pientä suureen). Se, että „autonomisen” ylioppilaskunnan äänestyksissä on usein ollut vastakkain kolme listaa: kadettien lista, trudovikkien, kansansosialistien, eserrien ja PPS:n vaaliliiton lista ja vihdoin sosialidemokraattien lista, on todellakin pieni, mutta toisten yhteydessä luonteenomainen merkki.

Proletariaatin näkökannalta katsoen on puolueiden luokkaryhmittymisen selvyys asetettava yli kaiken ja puolueettomiin (tai kansansosialistien ja eserrien välillä horjuviin) trudovikkeihin itsenäisen vaikuttamisen edullisuus on puolueen ja puolueettomien liittoutumisyhteyksiin verrattuna ilmeistä. *Puolueita* koskevat tiedot vievät tahtomattakin johtopäätökseen: ei kerrassaan mitään liittoja alimassa vaiheessa, agitaatiotyössä joukkojen keskuudessa; ylimmissä vaiheissa, paikkoja jaoteltaessa on kaikki ponnistelut suunnattava lyömään kadetit tekemällä erillissopimuksen sosialidemokraattien ja trudovikkien välillä, — lyömään kansansosialistit tekemällä erillissopimuksen sosialidemokraattien ja eserrien välillä.

Meitä vastaan väitetään: sillä aikaa kun te, parantumattomat bolshevikkiutopistit, haaveillette kadettien lyömisestä, lyövätkä mustasotnialaiset teidät kaikki, sillä te *hajotatte äännet!* Sosialidemokraatit, trudovikit ja kadetit yhdessä löisivät varmasti mustasotnialaiset maahan, mutta erillään toimien te saatatte tuottaa helpon voiton yhteiselle viholliselle. Olettakaamme, että mustasotnialaisilla on 100:sta 26 ääntä, trudovikeilla ja kadeteilla 25 ääntä kummillakin ja sosialidemokraateilla 24 ääntä. Valituksi tulee mustasotnialainen, ellei sosialidemokraattien, trudovikkien ja kadettien kesken ole liittoa.

Tällainen vastaväite otetaan useinkin vakavalta kannalta, minkä vuoksi se on selvitettävä yksityiskohtaisesti. Mutta sen selvittämiseksi on tarkasteltava *kyseessäolevaa*, s.o. nykyistä Venäjän vaalijärjestelmää.

IV

Duuman vaalit meillä eivät ole välittömät, vaan moniasteiset. Moniasteisissa vaaleissa on äänten hajaantuminen vaarallista vain alimmassa vaiheessa. Me emme tiedä äänten jakautumista vain silloin, kun varsinaiset valitsijat menevät äänestämään; vain vaaliagitaatioissa joukkojen keskuudessa me toimimme „pimeässä”. Ylimmissä vaiheissa, valitsijamiesten suorittaessa vaaleja, on suurtaistelua jo käyty, jäljelle jää paikkojen jakaminen erillissopimuksen pohjalla puolueiden kesken, jotka tietävät tarkoin ehdokkaittensa ja ääniensä lukumäärän.

Vaalien alin vaihe merkitsee kaupungeissa valitsijamiesten valitsemista, maaseudulla kymmenysmiesten* valitsemista ja työläiskuuriassa valtuusmiesten valitsemista.

Kaupungeissa me toimimme jokaisessa vaaliyksikössä (vaalialue j.n.e.) suurten valitsijajoukkojen keskuudessa. Äänien hajaantumisen vaara on kieltämättä olemassa. Kaupungeissa voivat mustasotnialaiset valitsijamiehet tulla valituiksi joissain paikoin kieltämättä *vain* sen vuoksi, ettei ole „vasemmistoliittoa”, vain sen vuoksi, että sanokaamme sosialidemokraatit saavat itselleen osan ääniä kadetilta. Moskovassa Gutshkov muistaakseni sai siinä 900 ääntä, kadetit noin 1.400. Jos sosialidemokraatti olisi saanut otetuksi kadetilta 501 ääntä, niin Gutshkov olisi tullut voittajaksi. Ja on epäilemätöntä, että porvarisväestö tulee huomioimaan nämä yksinkertaiset niksit, pelkäämään äänien hajaantumista ja olemaan sen vuoksi taipuvain äänestämään vain kaikkein maltillisinta oppositiolaista. Tuloksena on sama, mitä Englannissa sanotaan „kolmikulma”-vaaleiksi, kun kaupungin pieneläjät pelkäävät äänestää sosialistia, etteivät riistäisi ääniä liberaalilta ja antaisi siten voittoa vanhoilliselle.

Mikä keino on olemassa tätä vaaraa vastaan? Vain yksi: liitot alimmassa vaiheessa, s.o. valitsijamiesten *yhteinen nimilistä*, johon puolueiden ehdokkaat merkitään siinä määräsuhteessa, joka on säädetty puolueiden välillä tehdyllä sopimuksella *ennen vaalitaistelun alkua*. Kaikki vaaliliittoon yhtyneet puolueet kehottavat silloin koko valit-

* — десятидворник — kymmentä taloa edustava valitsijamies. Suom.

sijajoukkoa äänestämään nimenomaan tätä yhtä, yhteistä listaa.

Tarkastelkaamme argumentit tällaisen menetelmän käyttämisen puolesta ja sitä vastaan.

Argumentit sen puolesta: voidaan harjoittaa ehdottoman puoluekantaista agitaatiota. Arvostelkoot sosialidemokraatit joukkojen edessä kadetteja miten paljon tahansa, kunhan vain lisäävät: mutta kuitenkin he ovat parempia kuin mustasotnialaiset ja me olemme sopineet yhteisestä listasta.

Argumentit sitä vastaan: yhteinen lista tulee olemaan huutavassa ristiriidassa sosialidemokratian kaiken itsenäisen luokkapolitiikan kanssa. Ehdottaessamme joukoille kadettien ja sosialidemokraattien yhteistä listaa me väistämättä hämäämme mahdolluuteen saakka luokkajaon ja poliittisen jaon selvyyttä. Me vahingoitamme käymämme kampanjan periaatteellista ja yleisvallankumouksellista merkitystä voittaaksemme liberaalille paikan Duumassa! Sen sijaan, että alistaisimme parlamentarismin luokkapolitiikalle, me alistamme luokkapolitiikan parlamentarismitte. Me riistämme itseltämme mahdollisuuden laskea *omat* voimamme. Me menetämme sen, mikä on pitkäaikaista ja kestävää kaikissa vaaleissa: sosialistisen proletariaatin tietoisuuden ja yhtenäisyyden kehittymisen. Me voitamme sen, mikä on ohimenevää, ehdollista ja väärää: kadetin paremmuuden lokakuulaiseen verrattuna.

Ja minkä vuoksi me vaarannamme johdonmukaisen sosialistisen kasvatustyön? Mustasotnialaisten ehdokkaiden vaarallisuuden vuoksiko? Mutta kaikki Venäjän kaupungit täyttävät Duumassa vain 35 edustajapaikkaa 524 paikasta (Pietari 6, Moskova 4, Varsova ja Tashkent kaksi kumpikin ja muut 21 kaupunkia kukin yhden). Näin siis kaupungit sinänsä eivät voi missään tapauksessa muuttua vähänkään oleellisesti Duuman kasvoja. Ja sitä paitsi eihän saa rajoitua pelkästään muodolliseen puoleen, äänen hajaantumisen aritmeettiseen mahdolluuteen. On tarkastettava, kuinka suuri on tuon hajaantumisen todennäköisyys poliittiselta kannalta. Ja tällainen tarkastelu osoittaa, että mustasotnialaisilla oli ensimmäisenkin Duuman vaaleissa mitätön vähemmistö, että edellä mainitun Gutshkovia koskevan tapauksen kaltaiset tapaukset ovat poikkeus. Kadettipuolueen „Vestnikin”⁸³ (1906, 19/IV, № 7) numerotietojen

mukaan 20 kaupungissa, jotka lähettivät Duumaan 28 edustajaa, oli 1.761 valitsijamiehestä 1.468 kadettia, 32 edistysmielisiä ja 25 puolueetonta. Lokakuulaisia oli 128, kauppa- ja teol. puol. 32 ja oikeistolaisia 76, t.s. oikeistolaisia yhteensä 236, alle 15%. 10 kaupungissa ei mennyt läpi yhtään oikeistolaisten valitsijamiestä, 3:ssa kaupungissa korkeintaan 10 oikeistolaisten valitsijamiestä kussakin (80:stä). Onko tällaisessa tilanteessa järkevää kieltäytyä liioitellun mustasotnialaispelon takia taistelusta omien, luokkaehdokkaiden puolesta? Eikö tällainen politiikka periaatteellisen epävakaisuuden ohessa ole myös lyhytnäköisyyttä jopa ahtaasti käytännölliseltäkin näkökannalta?

Entä liitto trudovikkien kanssa kadetteja vastaan? — väitetään meille. Mutta olemmehan jo osoittaneet ne trudovikkien keskuudessa vallitsevien puoluesuhteiden erikoisuudet, jotka tekevät tällaisen liiton epäsuotavaksi ja *epätarkoituksenmukaiseksi*. Niissä kaupungeissa, joihin työläisväestö on eniten keskittynyt, meidän ei pidä milloinkaan *ilman äärimmäistä tarvetta* kieltäytyä täysin itsenäisistä sosialidemokraattisista ehdokkaista. Nyt tätä äärimmäistä tarvetta ei ole. Sillä, onko kadetteja tai trudovikkeja (varsinkin kansansosialistien tyyppisiä!), hiukan vähemmän tai hiukan enemmän, ei ole sanottavaa poliittista merkitystä, sillä itse Duuma voi parhaassa tapauksessa näytellä vain apuosaa, toisarvoista osaa. Poliittisesti ratkaiseva merkitys duumavaalien tulosten määräytymisessä on talonpoikaistolla, valitsijamiesten läänikokouksilla, eikä kaupungeilla*. Ja näissä valitsijamiesten läänikokouksissa me järjestämme yleispoliittisen liittomme trudovikkien kanssa kadetteja vastaan paljon paremmin ja varmemmin, ilman mitään jyrkän periaatteellisuuden rikkomista, kuin maaseutuvaalien alimmassa vaiheessa. Nyt siirrymmekin maaseudun vaalikysymykseen.

* Tietysti pienetkin kaupungit vaikuttavat kaupunkikokousten kautta läänien vaalikokousten kokoonpanoon. Kadeteilla ja edistysmielisiillä oli niissäkin täydellinen ylivoima: esimerkiksi kaupunkikokouksissa valituista 571 valitsijamiehestä oli kadetteja ja edistysmielisiä 424 ja oikeistolaisia 147 (kadettipuolueen „Vestnik”, 1906. № 5, 28/111). Eri kaupungeissa on tietysti hyvin suuria eroavaisuuksia. Tällaisessa tilanteessa meidän onnistuisi todennäköisesti hyvin monessa tapauksessa ryhtyä itsenäisesti taisteluun kadetteja vastaan pelkäämättä satunnaista äänten hajaantumista ja joutumatta riippuvaisiksi mistään ei-sosialidemokraattisesta puolueesta.— Tuskinpa yksikään sosialidemokraatti rupeaa vakavasti puhumaankaan liitoista vaalien alimmassa vaiheessa työläiskuuriassa. Sosialidemokraattien täydellinen itsenäisyys työväenjoukkojen keskuudessa on erittäin välttämätöntä.

V

Suurissa kaupungeissa, kuten tunnettua, on poliittinen puolueisiin järjestyminen paikoin pyyhkäissyt pois yhden vaaliasteen. Lain mukaan vaalit olivat kaksiasteiset. Käytännössä vaalit muodostuivat joskus välittömiksi tai melkein välittömiksi, sillä valitsijat tiesivät selvästi taistelevien puolueiden luonteen, tiesivätpä joissain tapauksissa ne *henkilötkin*, jotka kyseessäoleva puolue aikoo saada Duumaan. Maaseudulla sen sijaan on vaaliasteita niin paljon, valitsijain taajuus niin vähäinen ja esteet puolueiden vapaalle esiintymiselle niin suuret, että ensimmäisen Duuman vaalit suoritettiin ja toisen Duuman vaalit tullaan suorittamaan sangen „peitetysti”. Toisin sanoen: maaseudulla puolueagitaatio tulee hyvin usein, jopa useimmiten puhumaan puolueista yleensä ja vaikenemaan *tarkoituksellisesti* — poliisinpelon takia — henkilöistä. Radikaaliset ja vallankumoukselliset talonpojat (eikä vain talonpojat) tulevat varta vasten piiloutumaan puolueettomuuden nimikilven taakse. Kymmenysmiesten vaaleissa ratkaisee henkilön tunteminen, luottamus määrättyyn henkilöön henkilökohtaisesti, myötämielisyys tämän sosialidemokraattisia puheita kohtaan. Sellaisia sosialidemokraatteja, jotka nojautuvat *paikalliseen* puoluejärjestykseen, meillä tulee maaseudulla olemaan mitättömän vähän. Mutta sellaisia sosialidemokraatteja, jotka saavat puolelleen paikallisen maaseutuväestön myötätunnon, saattaa olla verrattomasti paljon enemmän kuin mitä voitaisiin olettaa puolueemme alimpia soluja koskevien numerotietojen mukaan.

Pikkuporvarilliset romantikot, kuten kansansosialistit, jotka haaveilevat julkisesta sosialistisesta puolueesta meikäläisissä olosuhteissa, eivät käsitä, kuinka konspiratiivisen puolueen johdonmukainen, kompromisseille vieras taisteluhenki ja samalla sen näkymätön järjestö, joka ei vaikuta joukkoihin lähestulkoonkaan yksistään puoluehenkilöiden kautta, voimistaa luottamusta ja myötätuntoa tätä puoluetta kohtaan. Todella vallankumouksellinen, tulessa karaistunut illegaalinen puolue, joka on tottunut herroihin Pleveihin eikä hämmästy mistään herrojen Stolypinien ankaruuksista, saattaa kansalaissodan kaudella kyetä vaikuttamaan paljon laajemmin joukkoihin kuin jokin legaalinen puolue, joka

pystyy „kelfanokkaisen naiivisuudella” asettumaan „ehdotoman perustuslailliselle tielle”.

Sosialidemokraateilla, jotka kuuluvat puolueeseen, ja sosialidemokraateilla, jotka eivät siihen kuulu, on monia menestyksen mahdollisuuksia kymmenysmiesten ja valtuusmiesten vaaleissa. Menestyksen saavuttamiseksi näissä vaalivaiheissa maaseudulla ei liitto tai yhteinen lista trudovikkien kanssa ole ollenkaan tärkeä. Toisaalta vaaliyksiköt ovat siellä liian pieniä. Toisaalta todella puoluekantaiset tai vaikkapa jossain määrin puoluekantaisuutta lähentelevät trudovikit ovat siellä hyvin harvinaisia. Sosialidemokraattien tiukka puoluekantaisuus, heidän ehdoton alistumisensa puolueelle, joka on monia vuosia kyennyt olemaan maanalaisessa asemassa ja yhdistänyt riveihinsä 100—150 tuhatta eri kansallisuuksiin kuuluvaa jäsentä, joka äärimmäisistä vasemmistolaisista yksin muodosti puolueyhmän ensimmäisessä Duumassa, tämä puoluekantaisuus on oleva tavattoman suurena suosituksena ja takeena kaikkien niiden silmissä, jotka eivät pelkää päättävää taistelua, vaan kaikesta sydämestään haluavat sitä, mutta eivät luota täysin omiin voimiinsa, pelkäävät tehdä aloitteen ja esiintyä avoimesti. Tätä lujan, „illegaalisen” puoluekantaisuuden edullista puolta meidän on kaikin tavoin käytettävä hyväksemme, eikä sitä ole lainkaan tarkoituksenmukaista heikentää vähääkään millään pysyvällä liitolla. Täällä voisivat olla ainoina myös puoluekantaisina ja myös päättävinä ja säälimättömän vallankumouksellisina kilpailijoinamme vain eserrät. Mutta vaaliliitto heidän kanssaan maaseutuvaalien ensimmäisessä vaiheessa todella puoluekantaisella perustalla olisi mahdollinen vain poikkeustapauksessa: tullakseen vakuuttuneeksi siitä tarvitsee vain kuvitella mielessään reaalisesti ja konkreettisesti maaseudun vaaliehtoja *. Koska puolueettomat vallankumoukselliset talonpojat tulevat toimimaan siten, että tarkoituksellisesti jäävät yhtymättä erikoisesti johonkin yhteen puolueeseen, on meidän joka suhteessa edullisempaa vaikuttaa heihin meille toivottavassa mielessä lujan puoluekantaisuuden suuntaan. Puolueen ulkopuolinen liitto ja agitaatio ei

* Ei tietenkään ole sattuma, että ensimmäisessä Duumassa eserrät eivät ollenkaan voineet esiintyä puolueen nimessä, paremminkaan eivät voineet kuin eivät halunneet. Ja eserristä tuntui Duumassa, samoin kuin eserristä ylipistossakin, edullisemmalta piiloutua puolueettomien trudovikkien selän taakse tai liittoutua näiden kanssa.

ole haittana puolueeseen kuuluvalla sosialidemokraatille, sillä vallankumoukselliset talonpojat eivät koskaan halua erottaa häntä, ja Yhdistävän edustajakokouksen erikoinen päätöslauselma talonpoikaisliikkeen tukemisesta sallii hänen osallistumisensa puolueen ulkopuoliseen vallankumoukselliseen liittoon. Näin ollen voimme säilyttää puoluekantaisuutemme, puolustaa sitä loppuun saakka ja käyttää hyödyksemme kaiken siitä koituvan valtavan moraalisen ja poliittisen edun ja samanaikaisesti vallan hyvin sopeutua työhön puolueettoman vallankumouksellisen talonpoikaiston keskuudessa, puolueeseen kuulumattomissa vallankumouksellisissa liitoissa, kerhoissa ja kokouksissa, työhön puolueen ulkopuolisten vallankumouksellisten yhdyssiteiden avulla j.n.e. Sen sijaan, että solmisimme tiukkaa puoluekantaisuuttamme rajoittavan ja haittaavan vaaliliiton eserrien kanssa, jotka yhdistävät järjestöllisesti kerrassaan mitättömän osan vallankumouksellisista talonpoikaista, me käytämme vielä laajemmin ja vielä vapaammin hyväksemme sekä puolueasemiamme että kaikkia työstä puolueettomien „trudovikkien” keskuudessa johtuvia etuisuuksia.

Tästä juontuu sellainen johtopäätös, että vaalikampanjan alimmissa vaiheissa maaseudulla, s.o. kymmenysmiesten ja valtuusmiesten vaaleissa (joskus valtuusmiesten vaaleilla on itse asiassa luultavasti sama merkitys kuin vaalien *ensimmäisellä* vaiheella), me emme tarvitse *mitään* vaaliliittoja. Poliittisessa mielessä määrätietoisia, kymmenysmies- ja valtuusmiesehdokkaiksi kelpaavia henkilöitä on niin mitätön prosentti, että sosialidemokraateilla, jotka nauttivat talonpoikien luottamusta ja kunnioitusta (ja ilman tätä ehtoa ei mikään ehdokas ole vakavasti ajateltavissa), on kaikki mahdollisuudet päästä melkein *miestä myöten* kymmenysmiehiksi ja valtuusmiehiksi ilman mitään liittoja muiden puolueiden kanssa.

Ja valtuusmiesten kokouksissa voidaan jo nojautua ensimmäisten ja koko asian ratkaisseiden vaaliottelujen tarkkoihin tuloksiin. Tällöin ovat mahdollisia ja välttämättömiä... eivät tietenkään vaaliliitot, eivät ahtaat ja vakituiset liitot, vaan erillissopimukset paikkojen jakamisesta. Tällöin, ja vielä enemmän valitsijamiesten kokouksissa, joissa valitaan Duuman edustajat, meidän on yhdessä trudovikkien kanssa lyötävä kadetit, yhdessä eserrien kanssa lyötävä kansansosialistit j.n.e.

VI

Voimassaolevan vaalijärjestelmän tarkastelu osoittaa siis, että liitot vaalien alimmissa vaiheissa kaupungeissa ovat erikoisen epäsuotavia eivätkä ne ole välttämättömiä. Alimmissa vaiheissa maaseudulla (s.o. kymmenysmiesten ja valtuusmiesten vaaleissa) vaaliliitot eivät ole toivottavia, ne ovat aivan tarpeettomia. Ratkaiseva poliittinen merkitys on valtuusmiesten kihlakuntakokouksilla ja valitsijamiesten läänikokouksilla. Niissä, s.o. korkeimmissa vaiheissa, ovat erillissopimukset välttämättömiä ja mahdollisia ilman epäsuotavaa puoluekantaisuuden rikkomista, sillä joukkojen edessä tapahtunut taistelu on päättynyt, sitä varten ei tarvita minkäänlaista esiintymistä kansan edessä puolueettomuuden puolustamiseksi suoranaisesti tai välillisesti (tahi vaikkapa sen sallimiseksi), se ei uhkaa proletariaatin jyrkästi luokkakantaisen, itsenäisen politiikan vähäiselläkään hämärtymisellä*.

Tarkastelkaamme nyt ensin muodolliselta, niin sanoaksemme aritmeettiselta kannalta, millaisia nuo erilliset vaaliliitot tulevat ylimmissä vaiheissa olemaan.

Ottakaamme likimääräiset prosenttisuhteet, s.o. valitsijamiesten (ja valtuusmiesten, joita myöhemmässä esityksessä myös tarkoitetaan) jakaantumisen puolueittain kunkin sadan valitsijamiehen keskuudessa. Voiton saamiseksi valitsijamiesten kokouksessa pitää kyseisen ehdokkaan puolesta antaa vähintään 51 ääntä sadasta. Tästä johtuu seuraavanlainen sosialidemokraattisten valitsijamiesten taktiikan yleinen sääntö: on pyrittävä saamaan omalle puolelle sellainen määrä sosialidemokratialle läheisimpiä tai eniten kannatusta ansaitsevia porvarillis-demokraattisia valitsijamiehiä, että yhdessä heidän kanssaan voitaisiin lyödä muut ja saada siis valituksi osittain sosialidemokraat-

* On mielenkiintoista todeta, että kansainvälisenkin sosialidemokratian käytännöllisessä toiminnassa on sellaista kokemusta, että tehdään ero vaaliliittojen välillä alimmissa ja ylimmissä vaiheissa. Ranskassa ovat senaattorien vaalit kaksiasteiset: valitsijat valitsevat maakuntien (läänien) valitsijamiehet ja nämä puolestaan senaattorit. Ranskan vallankumoukselliset sosialidemokraatit, guesdelaiset, eivät milloinkaan sallineet mitään vaaliliittoja, mitään yhteisiä listoja alemmassa vaiheessa, mutta sallivat erillissopimuksia ylemmässä vaiheessa, s.o. paikkojen jakamiseksi valitsijamiesten maakuntakokouksissa. Opportunistit, jauresilaiset, tekivät sopimuksia alimmassakin vaiheessa.

tiset ja osittain *parhaat* porvarillis-demokraattiset valitsijamiehet*.

Havainnollistutamme tämän säännön yksinkertaisilla esimerkeillä. Olettakaamme, että 100 valitsijamiehestä on mustasotnialaisia 49, kadetteja 40 ja sosialidemokraatteja 11. Yhteisen duumaedustajalistan läpiviemiseksi täydellisesti on sosialidemokraattien ja kadettien kesken tehtävä erillissopimus jakaen tietenkin edustajapaikat suhteellisesti valitsijamiesten luvun mukaan (s.o. tässä esimerkissä viidesosan Duuman mandaateista koko läänissä, sanokaamme kaksi kymmenestä, saisivat sosialidemokraatit ja neljä viidesosaa, kahdeksan kymmenestä, saisivat kadetit). Jos on 49 kadettia, 40 trudovikkia ja 11 sosialidemokraattia, niin meidän on pyrittävä sopimukseen trudovikkien kanssa lyödäksemme kadetit ja vallataksemme viidesosan mandaateista itsellemme ja neljä viidesosaa trudovikeille. Tässä tapauksessa meillä olisi mainio tilaisuus tarkastaa trudovikkien demokratismen johdonmukaisuutta ja päättäväisyyttä: suostuvatko he tyystin kääntämään selkensä kadeteille ja lyömään ne yhdessä työväenpuolueen valitsijamiesten kanssa vai haluavatko he „pelastaa” jonkun kadetin tai mahdollisesti he haluavat jopa liittoa kadettien kanssa eikä sosialidemokraattien kanssa. Tässä me voimme ja meidän on käytännössä todistettava ja osoitettava koko kansalle, missä määrin mitkin pikkuporvarit tuntevat vetovoimaa monarkistiseen porvaristoon ja, missä määrin vallankumoukselliseen proletariaattiin.

Jälkimmäisessä esimerkissä trudovikeille on yksinkertaisen laskelmoinnin nojalla edullista liittoutua sosialidemokraattien eikä kadettien kanssa, sillä he saavat silloin $\frac{4}{5}$, mutta jälkimmäisessä tapauksessa vain $\frac{4}{9}$ mandaattien yleismäärästä. Vielä mielenkiintoisempi olisi tämän vuoksi päinvastainen tapaus: 11 kadettia, 40 trudovikkia ja 49 sosialidemokraattia. Yksinkertainen laskelmointi työntäisi tässä tapauksessa trudovikkeja liittoon kadettien

* Yksinkertaisuuden vuoksi edellytämme puhtäästi puolueperusteista ja yksinomaan puolueperusteista valitsijamiesten jakautumista. Käytännössä tietysti tulee olemaan paljon puolueisiin kuulumattomia valitsijamiehiä. Silloin on sosialidemokraattisen valitsijamiehen tehtävänä päästä mahdollisimman täydelliseen selvytyteen kaikkien, varsinkin porvarillis-demokraattisten valitsijamiesten poliittisista kasvoista ja osata yhdistää sosialidemokraattiset ja sosialidemokratialle mieluisimmat porvarilliset ehdokkaat „vasemmistolaiseksi enemmistöksi”. Puoluesuuntausten määrittämisen tärkeimmistä tunnusmerkeistä puhumme alempana.

kanssa: nähkääs, silloin „me” saamme itsellemme useampia paikkoja Duumassa. Mutta periaatteellinen uskollisuus demokratiille ja todella työtätekevien joukkojen eduille vaatisi ehdottomasti vaaliliittoa sosialidemokraattien kanssa, vaikkapa muutamien duumapaikkojen uhraamisen hinnalla. Proletariaatin edustajien on otettava huolellisesti laskuihinsa kaikki nämä ja samantapaiset tapaukset sekä selitettävä niin valitsijamiehille kuin koko kansallekin (on julkaistava yleiseen tietoon valtuusmiesten ja valitsijamiesten kokouksissa tehtyjen sopimusten tulokset) tämän vaaliaritmetiikan *periaatteellinen* merkitys.

Edelleen, viimeksi mainitussa esimerkissä näemme sellaisen tapauksen, jolloin sekä yksinkertainen laskelmointi että periaatteellinen puoli sysää sosialidemokraatteja hajotamaan trudovikkeja. Jos heidän keskuudessaan on esimerkiksi kaksi täysin puoluekantaista eserrää, niin meidän on tehtävä kaikkemme vetääksemme heidät puolellemme ja lyödäksemme 51 äänellä kaikki kadetit ja kaikki muut, *vähemmän vallankumoukselliset*, trudovikit. Jos trudovikeista on 2 eserrää ja 38 kansansosialistia, niin meille tarjoutuisi tilaisuus tarkastaa eserrien uskollisuus demokratismin eduille ja työtätekevien joukkojen eduille: tasavaltaisten demokraattien puolesta, sanoisimme me, monarkian hyväksyviä kansansosialisteja vastaan,— tilanherrojen maiden konfiskoinnin puolesta, niiden lunastamista kannattavia kansansosialisteja vastaan,— koko kansan aseistamisen kannattajien puolesta, vakituista armeijaa kannattavia kansansosialisteja vastaan. Ja me katsoisimme, kenet eserrät asettavat etusijalle: sosialikadetit* vaiko sosialidemokraatit.

Olemme tällä tavoin tulleet tämän vaaliaritmetiikan periaatteelliseen, poliittiseen puoleen ja merkitykseen. Olemme tässä velvolliset asettamaan duumapaikkojen tavoittelun vastapainoksi sosialistisen proletariaatin näkökannan ja porvarillis-demokraattisen vallankumouksemme täydellisen voiton etujen moitteettoman järkähtämättömän ja johdonmukaisen puolustamisen. Meidän sosialidemokraat-

* Näin nimitti kansansosialisteja „Soznatelnaja Rossiija”⁸⁴. Muuten tämän kokoelman ensimmäinen ja toinen julkaisu tuottivat meille mitä parhaita tyydytystä. Hrat Tshernov, Vadimov y.m. lyövä *erinomaisesti* sekä Peshehonovia että Tag—inia. Erittäin mainiota on Tag—inin mielipiteiden kumoaminen kapitalismin kautta sosialismin kehittyvän tavaratuotannon teorian kannalta.

tisten valtuusmiestemme ja valitsijamiestemme ei pidä missään tapauksessa eikä mistään syystä vaieta *socialistista* päämääristämme, jyrkästi luokkakantaisesta asenteestamme *proletariaatin* puolueena. Mutta yksistään „luokkakantainen” sanan toistaminen ei riitä todistamaan proletariaatin osuutta etujoukkona *nykyisessä* vallankumouksessa. Proletariaatin etumaisen osuuden todistamiseksi ei riitä sosialistisen oppimme ja marxilaisuuden yleisen teorian esittäminen. Sitä varten on vielä osattava osoittaa *käytännössä, nykyisen* vallankumouksen päivänpolttavia kysymyksiä käsiteltäessä, että työväenpuolueen jäsenet puolustavat *tämän* vallankumouksen etuja, sen *täydellisen* voiton etuja johdonmukaisemmin, oikeammin, päättävämmin ja taitavammin kuin kukaan muu. Se ei ole helppo tehtävä, ja sen valmistelu on jokaisen vaalikampanjaan astuvan sosialidemokraatin tärkein ja perusvelvollisuus.

Puolueiden ja puoluevivahteiden erittelemisen valtuusmiesten ja valitsijamiesten kokouksissa (ja koko vaalikampanjassa, se on itsestään selvä asia) tulee olemaan pieni, mutta hyödyllinen käytännöllinen tehtävä. Tässä yhteydessä, sivumennen sanoen, elämä tarkistaa monta riitakysymystä, jotka kiinnostavat sosialidemokraattista työväenpuoluetta. Sen oikeistosiipi, alkaen „Nashe Delon” äärimmäisistä opportunisteista ja päättyen „Sotsial-Demokratin” maltillisiin opportunisteihin, kaikin tavoin hämää, röittäää ja vääristelee trudovikkien ja kadettien välistä eroa eikä luultavasti huomaa myöskään uutta, varsin tärkeää ilmiötä: trudovikkien jakaantumista kansansosialisteihin, eserriin ja niihin, jotka lähenevät jompiakumpia näistä. Tietenkin jo ensimmäisen Duuman ja sen hajottamisen tapahtumat antoivat dokumentaalista aineistoa, joka ehdottomasti vaatii tekemään eron kadettien ja trudovikkien välillä ja on todistuksena näiden jälkimmäisten johdonmukaisemmasta ja päättävämmästä demokratismista. Toisen Duuman edellä käytävä vaalikampanja on vielä havainnollisemmin, tarkemmin, täydellisemmin ja laajemmin todistava ja osoittava tämän. Vaalikampanja *itse opettaa*, kuten olemme esimerkkien avulla yrittäneet osoittaa, sosialidemokraatit *tekemään* oikealla tavalla *eron* niiden tai näiden porvarillis-demokraattisten puolueiden välillä, ja tosiasiallisesti kumoaa tai oikeammin syrjäyttää sen syvästi virheellisen käsityksen, joka pitää kadetteja

yleensä tärkeimpinä tai ainakin vakavina porvarillisen demokratiamme edustajina.

Huomautamme vielä, että yleensä vaalikampanjassa ja solmiessaan ylimmissä vaiheissa vaaliliittoja sosialidemokraattien on osattava puhua yksinkertaisesti ja selvästi, joukoille ymmärrettävällä kielellä, heitettävä päättävästi syrjään viisaiden termien, vieraskielisten sanojen, ulkoaopittujen, valmiiden, mutta joukoille vielä käsittämättömien ja tuntemattomien tunnusten, määritelmien ja päätelmien järeä tykistö. On osattava tosiasioin ja numeroin, ilman korulauseita ja huudahduksia *selittää* sosialismin kysymyksiä ja Venäjän nykyisen vallankumouksen kysymyksiä.

Tässä yhteydessä tämän vallankumouksen kaksi peruskysymystä nousee esiin itsestään: kysymys vapaudesta ja kysymys maasta. Meidän on keskitettävä näiden peruskysymysten, kaikkia joukkoja syvästi kiinnostavien kysymysten ympärille niin puhtaasti sosialistinen propagandamme,— pikkuisännän katsantokannan ja proletariaatin katsantokannan eroavaisuus,— kuin myös eron tekeminen vaikutuksestaan kansaan taistelevien puolueiden välillä. Mustasotnialaiset aina lokakuulaisiin saakka ovat vapautta vastaan, maan kansalle antamista vastaan. Ne haluavat *tehdä lopun* vallankumouksesta *väkivallan*, lahjomisen ja petoksen avulla. Liberaalis-monarkistinen porvaristo, kadetit, *samoin* pyrkii *tekemään lopun* vallankumouksesta eräiden myönnytysten avulla. Se *ei halua* antaa kansalle täydellistä vapautta eikä kaikkea maata. Se haluaa *säilyttää* tilanherrojen maanomistuksen käyttämällä maan lunastusta ja järjestämällä sellaisia paikallisia maakomiteoita, joita ei valita yleisen, välittömän, yhtäläisen ja salaisen äänestyksen pohjalla. Trudovikit,— s.o. pikkuporvaristo, varsinkin maaseudun pikkuporvaristo,— haluavat saada kaiken maan ja täydellisen vapauden, mutta kulkevat tuota päämäärää kohti epävarmasti, tiedottomasti ja hapuillen sekä horjuen toisaalta sosialikadettien (kansansosialistien) opportunistin, jotka puolustavat liberaalisen porvariston hegemoniaa talonpoikaistoon nähden ja tekevät siitä teorian, ja toisaalta tasanjakoutopian välillä, joka — tasanjako — on muka mahdollinen tavaratuotannon oloissa. Sosialidemokratian on oltava johdonmukaisesti proletariaatin näkökannalla puhdistuen talonpoikaiston *vallankumouksellista* itsetietoisuutta kansansosialistisesta opportunistista ja

utopiasta, joka verhoaa *nykyisen* vallankumouksen todella elintärkeitä tehtäviä. Ja työväenluokka, kuten koko kansakin, voi vain vallankumouksen *täydellisen* voiton oloissa *ryhtyä todenteolla*, nopeasti, rohkeasti, vapaasti ja laajasti ratkaisemaan koko sivistyneen ihmiskunnan perustehtävää: työn vapauttamista pääoman sorrosta.

Vaalikampanjassa sekä puolueiden välisten erillissopimusten solmiamisessa me tarkastelemme huolellisesti myös kysymystä taistelukeinoista. Me otamme selvyuden siitä, mitä on perustava kokous ja miksi kadetit pelkäävät sitä. Me kysymme liberaalisilta porvareilta, kadeteilta, mitä toimenpiteitä he aikovat vaatia ja *toteuttaa itsenäisesti*, jottei kukaan voisi menetellä kansan edustajien kanssa siten kuin „ensimmäisen kutsunnan” edustajien kanssa „meneteltiin”. Me muistutamme kadeteille ja selitämme mahdollisimman laajoille joukoille kadettien katalan petturimaisen suhtautumisen viime vuoden loka—*joulukuun* taistelumuotoihin. Me kysymme kaikilta ehdokkailta, aikoivatko he *alistaa* koko duumatoimintansa täydellisesti Duuman *ulkopuolella käytävän* taistelun eduille, maan ja vapauden puolesta käytävän laajan kansanliikkeen eduille. Meidän on käytettävä vaalikampanjaa *vallankumouksen järjestämiseen*, s.o. proletariaatin sekä porvarillisen demokration *todella* vallankumouksellisten ainesten järjestämiseen.

Tällainen on se *myönteinen* sisältö, jota on pyrittävä juurruttamaan koko vaalikampanjaan ja varsinkin muiden puolueiden kanssa tehtävien erillissopimusten solmiamiseen.

VII

Tehkäämme yhteenveto.

Sosialidemokratian yleisen vaalitaktiikan lähtökohtana tulee olla vallankumouksellisen proletariaatin luokkapuolueen täydellinen itsenäisyys.

Poikkeamiset tästä yleisestä säännöstä ovat mahdollisia vain äärimmäisen välttämättömyyden tullen ja erittäin rajoitetuin ehdoin.

Venäjän vaalijärjestelmän erikoisuudet ja väestön valtaavan enemmistön, talonpoikaiston, keskuudessa olevien poliittisten ryhmittymien erikoisuudet eivät herätä tätä äärimmäistä välttämättömyyttä vaalikampanjan alimmissa

vaiheissa, s.o. valitsijamiesten vaaleissa suurissa kaupungeissa ja kymmenysmiesten ja valtuusmiesten vaaleissa maaseudulla. Suurissa kaupungeissa ei ole tätä välttämättömyyttä siksi, että niissä vaaleilla ei ole tärkeää merkitystä *lainkaan* duumaedustajien määrän kannalta, vaan siltä kannalta, että sosialidemokraatit esiintyvät hyvin laajojen, eniten keskittyneiden ja yleiseltä asemaltaan „eniten sosialidemokraattisten” väestökerrosten keskuudessa.

Maaseudulla joukkojen poliittinen kehittymättömyys ja poliittinen järjestymättömyys, väestön pirstoutuneisuus, asutusten harvuus sekä vaalien ulkonaiset ehdot edistävät erikoisesti puolueettomien (ja puolueettomien vallankumouksellisten) järjestöjen, liittojen, kerhojen, kokousten, katsantokantojen ja pyrkimysten kehitystä. Tällaisissa olosuhteissa ei vaaliliittoja alimmissa vaiheissa lainkaan tarvita. Sosialidemokraattien tiukka puoluekantasuus kaikissa suhteissa on oikeinta ja tarkoituksenmukaisinta.

Yleinen teesi proletariaatin ja vallankumouksellisen talonpoikaiston liiton välttämättömyydestä johtaa näin ollen tunnustamaan välttämättömiksi vain erillissopimukset (tyyppinä sopimus trudovikkien kanssa kadetteja vastaan) vaalijärjestelmän ylimmissä vaiheissa, s.o. valtuusmiesten ja valitsijamiesten kokouksissa. Trudovikkien keskuudessa ilmenevien poliittisten jakojen erikoisuudet puoltavat kysymyksen samanlaista ratkaisua.

Kaikissa näissä erillissopimuksissa on sosialidemokraattien tehtävä tarkka ero porvarillis-demokraattisten puolueiden ja niissä olevien vivahteiden välillä sen mukaan, miten johdonmukaista ja päättävää on niiden demokratismi.

Vaalikampanjan ja erillissopimusten aatteellis-poliittisena sisältönä on oleva sosialismin opin ja nykyistä vallankumousta koskevien sosialidemokratian itsenäisten tunnusten selvittäminen niin tämän vallankumouksen tehtävien kannalta kuin myös noiden tehtävien toteuttamisen teitä ja keinoja koskevassa kysymyksessä.

Tämä kirjanen on kirjoitettu ennen „Sotsial-Demokratin” viidennen numeron ilmestymistä. Ennen tämän numeron ilmestymistä puolueellamme oli kaikki perusteet luottaa siihen, että puolueemme Keskuskomitea ei millään muotoa

hyväksy sosialisteille sopimattomia liittoja porvarillisten puolueiden kanssa vaalien ensimmäisessä vaiheessa. Me olimme velvolliset niin ajattelemaan, sillä niinkin vaikutusvaltainen menshevikki kuin tov. L. Martov esiintyi *päättävästi kaikkia* liittoja vastaan ensimmäisessä vaiheessa, esiintyi ei ainoastaan „Tovarishtsh” lehdessä, vaan myös järjestöihin Keskuskomiteasta lähetetyssä (Martovin) kirjeessä, joka koski vaalikampanjaan valmistautumista.

Nyt osoittautuu, että Keskuskomiteamme on kääntynyt Tsherevaninin suuntaan tai ainakin alkanut horjua. „Sosial-Demokratin” 5. numeron pääkirjoitus *katsoo mahdolliseksi* vaaliliitot *ensimmäisessä vaiheessa* eikä edes määrittele tarkasti, nimenomaan minkälaisien porvarillisten puolueiden kanssa! Kadettien kanssa solmittavan vaaliliiton puolustamista varten kadettilaiseen „Tovarishtsh” lehteen muuttaneen Plehanovin tämänpäiväinen (lokakuun 31 päivän) kirje osoittaa kaikille, kenen vaikutuksesta KK on alkanut horjua. Plehanov puhelee taas tapansa mukaan kuin ennustaja; sinkoilee kuluneita yleisiä puheenparsia; sivuuttaa kokonaan sosialistisen proletariaatin luokkatehtävät (nähtävästi kohteliaisuudesta porvarilliselle lehdelle, joka on ottanut hänet hoivaansa) eikä yritä edes kajota konkreettisiin tosiasioihin ja argumentteihin.

Näinköhän tuo „kiljaisu” Genevestä on riittävä, jotta KK luisuisi Martovin luota... Tsherevaninin tykö?

Näinköhän edustajakokouksen valitsema KK jättää täytämättä Yhdistävän edustajakokouksen päätöksen, joka kieltää kaikki vaaliliitot porvarillisten puolueiden kanssa?

Sosialidemokraattien yksimielistä vaalikampanjaa uhkaa sanomattoman suuri vaara.

Sosialistista työväenpuoluetta uhkaavat sitä rappeuttavat ja proletariaatin luokkaisenäisyyden asiaa turmelevat porvarillisten puolueiden kanssa vaalien ensimmäisessä vaiheessa solmittavat liitot.

Liittykööt kaikki vallankumoukselliset sosialidemokraatit tiukasti yhteen ja julistakoot säälimättömän taistelun opportunistiselle sekasorrolle ja horjunnalle!